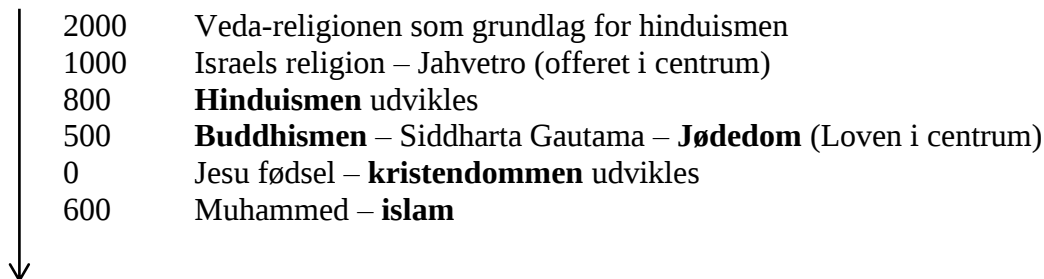

Hvem og hvad er Gud. Det kristne Gudsbegreb

Religionernes tidslinje

Religionerne i tal:

Kristendom: 2,3 mia
Islam: 1,3 mia
Hinduisme: 900 mio
Buddhisme: 400 mio
Jødedom: 17 mio

Gudsbegrebet i religionerne

Hinduismen	Buddhismen	Jødedom	Kristendom	Islam
				
Et stort galleri af guder. Brahma – den oprindelige skaber Vishnu - Shiva	I princippet ateistisk Buddha	Monoteisme Jahve – Herren	Monoteisme Gud er treenig	Monoteisme Gud - Allah

Gud som almægtig

I Det Gamle Testamente forstås Guds almagt helt konkret som det, der kommer til udtryk i hans skabelse af verden, i hans

befrielse af Israel fra fremmede magter og hans udøvelse af retfærdig straf.

I Det Nye Testamente kaldes Gud "den almægtige" - Især i Johannes' Åbenbaring.

I evangelierne og i Paulus' breve: Gud viser sig i et fattigt menneskes skikkelse, i Jesus Kristus, som til sidst henrettes. Guds almagt viser sig i i Jesu opstandelse - "Mig er givet al magt i Himlen og på jorden".

Luther: Den åbenbarede Gud (Kristus) – den skjulte Gud, dvs den Gud vi ikke kan forstå

Gud som treenig

- Det er kristendommens væsen, at det er et kærlighedens fællesskab mellem Gud og alt det skabte.
- Gud er i sig selv et kærlighedens fællesskab mellem Fader, Søn og Helligånd
- Gud opretter kærlighedens fællesskab mellem sig selv og alt, som er skabt, og mellem det skabte indbyrdes.

Gud som treenig

Kristendommen overtager monoteismen fra den klassiske filosofi og fra jødedommen.

- 1) 100- 200 Den tidlige kristendom ser Jesus og Helligånden som guddommelige.
 ➡ **Den apostolske bekendelse.**

Symbolum Romanum (den gammelromerske bekendelse ca 340)

Jeg tror på Gud Fader, den almægtige.

Og på Kristus Jesus, hans enbårne søn,

vor Herre, som er født af Helligånden og jomfru Maria, som under Pontius Pilatus er korsfæstet og begravet, tredie dagen genopstået fra de døde, opfaret til himmelen, sidder ved Faderens højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Og på Helligånden, en hellig kirke (den hellige kirke), syndernes forladelse, kødets opstandelse.

- 2) 300 – 500 ➡ **Den nikænske bekendelse (325)**

- Gud som treenig: Fra evighed af var Gud både Fader, Søn og Helligånd – da Gud skabte verden, handlede han som både Fader, Søn og Helligånd.
- Gud er som Fader kilden til alt værende
- Gud er som Søn og Helligånd den, der frembringer alt, der er til, og former, opretholder, frelser og fuldender de konkrete skabninger.
- Treenighedslæren formulerer både Gud som evig væren og den, der forholder sig til det skabte.

Den nikænske bekendelse (den nikænoconstantinopolitianske trosbekendelse)

Vi tror på én Gud, den almægtige Fader, himmelens og jordens, alt det synliges og usynliges skaber.

Og på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himlene og blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria og blev menneske, som også blev korsfæstet for os under Pontius Pilatus, blev pint og begravet og opstod på tredje dagen ifølge skrifterne og opfor til himmels, sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige.

Og på Helligånden, som er Herre, og som levendegør, som udgår fra Faderen og

fra Sønnen, som tilbedes og æres tillige med Faderen og Sønnen, som har talt ved profeterne. Og på én, hellig, almindelig og apostolisk kirke. Jeg (vi) bekender én dåb til syndernes forladelse og forventer de dødes opstandelse og den kommende verdens liv.

- Læren om Gud som én og dog tre blev teologisk gennemtænkt i sidste halvdel af 300-tallet: Gud er *væren*, som træder frem i tre former: Fader, Søn og Helligånd,
- *Augustin* (354-430): Forholdet mellem Fader, Søn og Helligånd er et kærlighedsforhold. Helligånden er kærlighedens bånd mellem Faderen og Sønnen.
- *I den østlige kirke* (den ortodokse kirke) skelnes mellem Guds *væren* og Guds *energier*. Guds energier er de tre måder, hvorpå Gud handler i verden. Gud er i sig selv et mysterium, utilgængelig for mennesket.
- Grundtvig afviser al forklaring af treenigheden som en afsporing, Nej, Skriften minder os om, at Gud har ”hjerte, mund og hånd”. Det er, hvad vi erfarer i kristenlivet! Grundtvig vil altså ikke skelne mellem den Gud som er ”i sig selv” og den Gud der viser sig for os.

Et nybrud i opfattelsen af treenigheden: Jürgen Moltmann: Den korsfæstede Gud (Der gekreuzigte Gott, 1972).

- Moltmanns spørgsmål er, hvordan vi kan tale om Gud i den moderne efterkrigstid, hvor 2. verdenskrig og holocaust står i frisk erindring.
- En Gud, der ikke kan elske og lide er ufuldkommen
- Guds lidelse er ”kærlighedens lidelse”
- Gud lider under korsbegivenheden. Mens Sønnen lider døden, lider Gud
- Gud går ind i den lidende verden – Helligånd.

Gud som person(lig)

- I den klassiske filosofi beskrives Gud som *den ubevægelige bevæger* (Aristoteles) eller *det højeste gode* (Platon).
- Den upersonlige Gud er en Gud, der ikke rokker sig, en absolut magt
- Kristendom: Den personlige Gud, man kan henvende sig til i bøn – medfølelse med det lidende menneske - kærlighed til mennesket.
- Gud – ”Han” eller ”Hun”.
- Gud er personlig, fordi mennesker er personlige væsener.

Martin Luther (1483-1546):

Den lille Katekismus:

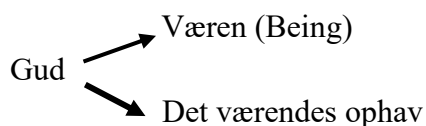
”Jeg tror, at Gud har skabt mig og alle skabninger, at han giver mig øjne og øren og alle lemmer, fornuft og alle sanser ja, klæder sko, mad og drikke, hus og hjem ... og rigeligt og dagligt sørger for alt dette. Gud har altså først og fremmest skabt og sørget for mig.

"Hvordan skal jeg kunne tro dette?": Jeg tror, at jeg ikke af egen evne og kraft kan tro på Jesus Kristus, min herre, eller komme til ham; men Helligånden har kaldet mig ved evangeliet."

Gud som væren

"Jeg er den, jeg er" (2. Mos 3,14) – eller jeg er "den værende"

Paul Tillich (1886-1966): Gud kan forstås både som væren og som personlig – et forsøg på at tale om Gud i moderne nutid.

Gud er "dybet" - al værens grund

Gud er menneskets ubetingede anliggende

Mennesket må tale "symbolsk" om Gud - Gud som "far".

Mennesket har et behov for at tale til Gud som person,

K. E. Løgstrup (1906-81)

Tilværelsen er båret af en værensmagt (Gud)

Der er noget i vores tilværelse med hinanden, som vi ikke selv kan skabe: **De suveræne**

livsytringer:

Tillid

Åbenhed

Barmhjertighed

Håb

På baggrund af Guds åbenbaring i Jesus fra Nazareth kan denne erfarede værensmagt forstås som den kristne Gud.